

Tekst gwarowy — Baranówko 1

Autor: Justyna Kobus

{smoothgallery image=F5409.png&title=Informator&caption=Informator}Informator: MiZ — mężczyzna (1926—2007), mieszkaniec rdzenny Baranówka; rolnik, wykształcenie podstawowe, w czasie II wojny światowej przebywał rok w fabryce broni w Niemczech. Nagrała i transkrybowała Justyna Kobus. Nagranie z lat 2004—2005.

Wykopki {vm}T5401.mp3|L{/vm}

MiZ: {tt}kiedyż no — udźwięcznienie międzywyrazowe|Kiedyż no{/tt} to, kiedyś to wykopki odbywały się {tt}dziabka — ‘ ręczne narzędzie do wykopywania ziemniaków, zbudowane z dwu lub trzyczębnego ostrza osadzonego na drewnianym trzonku’|dziabkom{/tt}, nawet wprawdzie nie u nas, w naszym gospodarstwie nie, ale w gospodarstwach w takich tych {tt}pegeerowskich — przym. od PGR ‘ państwowe gospodarstwo rolne’|pegeerowskich{/tt}, w tych majontkach, to dziabkami, dziabkami wykopywali, to tam cały szereg tych pań szło. Mówili na to: na {tt}szefel — wyraz ten ma przynajmniej 3 znaczenia: ‘wykopki’, ‘miara objętości zebranych ziemniaków’, ‘koszyk, do którego zbierano ziemniaki w tzw. majątkach’; w Wielkopolsce występuje także w rodzaju żeńskim|szefle{/tt} chodźm i to miały płacone od wykopków, od tych szefli, nie wiem, ile na taki szefel tam wchodziło, w każdym bądź razie że one szły z koszykami, wsypały do jakiegoś tam pojemnika, to był, który nazywał się tym szeflym i ten, ten, ten, ten który tam pilnował, nadzorował, to on to zapisywał i od tego miały obliczane. U {tt}naz natomias — udźwięcznienie międzywyrazowe|naz natomias{/tt} była maszyna tak zwana {tt}figaka — ‘konna maszyna do wykopywania ziemniaków’|figaka{/tt}, to ona tak wyrzucała na boki i każdemu jednemu radlone, radlin... {tt}radlona, radlina — ‘ rząd, w którym rosną ziemniaki’|radline{/tt} brała, a dwóch musiało zbierać, bo to tam {tt}rorzuciła — uproszczenie grupy spółgłoskowej zrz|rorzuciła{/tt} na jakieś trzy metry. I to ludzie byli parami {tt}rozstawini — ścieśnienie wymowy ie>i|rozstawini{/tt}, co {tt}kawolek — pochylenie samogłoski a>o|kawolek{/tt} inna para, takie tam cztery {tt}pinć — wąska wymowa samogłoski nosowej ę jako in|pińć{/tt} par czasym zbierało te {tt}zimniaki — ścieśnienie wymowy e>i|zimniaki{/tt}, jak zależności od tego, jakie było długie pole, nie. A {tt}w kóńcu — pochylenie samogłoski o>ó|w kóńcu{/tt} przyszły te el... elewatorowe tak zwane ciągnikowe maszyny, które wyrzucały do tyłu i zabierały dwie radliny, a zbierał jeden człowiek i wtynczas znowuż zbierali raz przy razie mogli sobie zbierać wszyscy i z boku się jechało czy tam końmi, czy ciągnikiem i jeden wysypywał te ziemniaki na... na... do skrzyni, do tej, do tej przyczepy, tak. No a obecnie to som już tam te kombajny, które... które wybierajom, no som jeszcze że jeszcze tam, jeszcze się spotyka, że jeszcze wybierajom takimi też zimniakami, te zimniaki, tymi ewelator... elewatorowymi, szczególnie tam, gdzie som kamienie, bo ta, ta, ta kopaczka, ta anna która, ten kombajn, no ona tam nie odróżnia ziemniaka od, od, od {tt}kaminia — ścieśnienie wymowy e>i|kaminia{/tt} i zbiera wszystko, nie, a jak to no to {tt}człowieg jednakowoż — udźwięcznienie międzywyrazowe|człowieg jednakowoż{/tt} tam te kamienie pozostawia i zbiera tylko zimniaki.